

Høringsutkast til planprogram for Kommunedelplan kultur 2023-

Innhold

Overordnet ambisjon:	2
2. Bakgrunn	2
2.2 Mandat	2
2.3 Planprogrammets funksjon?	3
2.4 Planens formål, omfang og innhold.....	4
3. Rammer og føringer	4
3.3 Regionale føringer	5
3.4 Kommunale planer, strategier og vedtak	6
4. Plangrunnlag.....	7
5. Plantema	8
5.1 Behov for ressurser og.....	9
6. Planprosess.....	10
6.2 Medvirkning.....	10
6.3 Fremdriftsplan og milepæler	11
7. Kilder	12

Overordnet ambisjon:

Kommunedelplan kultur skal meisle ut en ny kulturstrategi tilpasset et nytt tusenår. Områdene utvikling, bærekraft og samarbeid skal være gjennomgående tilnærminger, arbeidsmåter og perspektiver. Planen skal vektlegge både sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft, og FNs bærekraftsmål skal ligge til grunn for planens langsiktige utviklingsmål. Planen skal legge til rette for at kreativ sektor kan bidra til å skape nye, framtidsrettede løsninger som kan gagne flere enn kulturlivet selv.

2. Bakgrunn

2.1 Hvorfor skal vi lage planen?

I Planstrategi for Lillehammer (2020-2023) er det under overskriften «Sosiale forhold» ført opp en mulig Kommunedelplan kultur, som «foreslås at erstatter kulturstrategi og diverse planer». Lillehammer kommune har i dag ingen egen kommunedelplan for kultur, og har heller ikke hatt det tidligere.

Den pågående revisjonen av kommuneplanens samfunnsdel, vil tydeliggjøre Lillehammer-samfunnets utfordringer framover og hvilke strategier vi skal forfølge i arbeidet med å utvikle vårt lokalsamfunn. Kommunedelplan kultur blir kommunens svar på hvordan vi når noen av disse målene.

Kulturfeltet inngår i langt flere sektorer og områder av vårt lokalsamfunn enn det mange egentlig er klar over. En gjennomtenkt og helhetlig kulturpolitikk gir innbyggerne tilgang til gode hverdagsliv med utfoldelse og læring, mening og tilhørighet. I tillegg legger den til rette for næringsutvikling, innovasjon og attraktivitet. Men dersom kulturfeltet skal kunne bidra vesentlig til samfunnsutviklingen i Lillehammer også i årene framover, kan det ikke skje planløst. I så fall vil vi kun være i stand til å ta ut en brøkdel av potensialet som finnes på feltet.

2.2 Mandat

Arbeidet med Kommunedelplan kultur delegeres til tjenesteområde Kultur, og ledes av kultursjefen. Alle relevante sektorer og tjenesteområder i Lillehammer kommune skal bidra aktivt inn i arbeidet med planen. Dette gjelder også de deler av kommunens virksomhet som ligger utenfor kulturfeltet.

Planarbeidet forankres i organisasjonen ved at Kommunedirektørens ledergruppe er planprosessens styringsgruppe. Fagutvalg for oppvekst, utdanning og kultur holdes løpende orientert om arbeidet, og inviteres til å delta på oppstartsmøte, i tillegg til ulike verksteder, møter og idédugnader underveis.

2.3 Planprogrammets funksjon?

Prioritering av planer til etablering eller revisjon, fremgår av den vedtatte planstrategien for Lillehammer kommune. Kommunedelplaner og temaplaner skal bygge på kommuneplanens samfunnsdel. Samfunnsdelen er under revisjon. Planprogrammet for kommunedelplan kultur kan likevel vedtas da den påfølgende planprosessen for kommunedelplanen for kultur, ventelig vil følge etter vedtaket av samfunnsdelen. Kommuneplanens samfunnsdel gir retning for prioritert politikk for perioden 2022-2040. I medvirkningsfasen for samfunnsdelens planprosess, er følgende tre satsingsområder løftet frem til drøftelse med innbyggere, næringsliv og frivillig sektor:

- Gode hverdagsliv
- Attraktiv kommune
- Ansvarlig tjenesteprodusent

Områdene utvikling, bærekraft og samarbeid er også foreslått som gjennomgående tilnærminger, arbeidsmåter og perspektiver som skal gjennomsyre hele planen.

Med bærekraft menes her FNs bærekraftsmål som skal ligge til grunn for de langsiktige utviklingsmålene de ulike planene i kommunen skal bygge opp om.

I henhold til plan- og bygningslovens § 4-1, skal det ved oppstarten av planprosessen for en kommunedelplan utarbeides et eget planprogram. Planprogrammet er «oppskriften» på hvordan planarbeidet skal foregå, og skal gjøre rede for:

- Hvilke temaer som ny plan skal omhandle.
- utfordringer og muligheter innenfor tematikken.
- Kunnskapsgrunnlaget dette skal bygges på.
- Organisering og ledelse av planarbeidet.
- Medvirkning og involvering.
- Kommunikasjon for planprosessen.
- Ressurser.
- Kompetanse.

Forslag til planprogram sendes på høring og legges normalt ut til offentlig ettersyn samtidig som varsling av planoppstart. Hensikten er å informere aktuelle målgrupper og berørte instanser, organisasjoner og personer om planarbeidet, samt invitere disse til innspill og medvirkning i en tidlig fase av planprosessen. Høringsfristen skal være minimum seks uker etter at utkast til planprogram er sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn. Planprogrammet fastsettes av kommunestyret som planmyndighet.

2.4 Planens formål, omfang og innhold

Kommunedelplan kultur skal stake ut kursen for utviklingen av kulturbyen Lillehammer. Planens mål vil i neste omgang bli fulgt opp i den årlige budsjettprosessen (økonomi- og handlingsplan) og i den administrative og politiske behandlingen av enkeltsaker. Planen vil gi retning og føringer for arbeidet med andre planer og utredninger, så vel innenfor kultursektoren som for bredere planer på samfunnsnivå.

Kommunedelplan kultur vil altså bli kommunens viktigste styringsdokument for kulturlivet, og et sentralt verktøy for å sikre ønsket by- og samfunnsutvikling i Lillehammer i årene som kommer.

Planen kommer derfor til å berøre temaer som aktivitet, arenaer, identitet og stedsutvikling, mangfold og inkludering, attraktivitet og bokvalitet, kulturnæring og reiseliv, samt profesjonelt og frivillig kulturliv. Planen kommer ikke til å være avgrenset til det som i dag faller inn under tjenesteområde Kulturs ansvarsområde, selv om dette trolig vil utgjøre et tyngdepunkt. Planen kan også komme til å berøre andre temaer enn de som er nevnt her.

2.5 Avgrensning

Planen skal ikke være en uttømmende oversikt over alt som finnes av tiltak og tilbud på kulturfeltet i Lillehammer, men i stedet ta utgangspunkt i noen få, tydelig identifiserte utfordringer som Lillehammer-samfunnet trenger å løse ved hjelp av helhetlig kulturpolitikk.

Planen kommer ikke til å omfatte idrett og fysisk aktivitet, som ivaretas av andre planer.

Frivillighetspolitikken i Lillehammer fikk nylig en egen melding (2020), og kommer derfor i mindre grad til å bli berørt som eget tema i denne planen.

3. Rammer og føringer

3.1 FNs bærekraftsmål

I Kommuneplanens samfunnsdel (2022-2040) viser vi til hvordan Lillehammer kommune har jobbet med FN bærekraftsmål for å skape et felles målbilde for hele kommunen. Dette er også en viktig ramme for arbeidet med Kommunedelplan kultur, både med tanke på sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. Kulturfeltet har klare muligheter til å drive mer miljøvennlig, og har allerede et stort fokus på dette. I kraft av å være en kreativ sektor har den dessuten større grunnlag enn mange til å skape nye, gode løsninger som kan gagne flere enn kulturlivet selv.

3.2 Lovpålagte oppgaver, statlige føringer og forventninger

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 er det uttrykt klare forventninger om at kunst og kultur skal ivaretas i den kommunale planleggingen.

«Lov 29. juni 2007 nr. 89 om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd» (Kulturloven) har som formål «å fastleggja offentlege styresmakters ansvar for å fremja og leggja til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleva eit mangfald av kulturuttrykk.»

Kulturloven slår fast at «Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.» Loven stiller imidlertid ikke krav til omfanget eller kvaliteten på kulturtilbudet.

Videre fastslår FNs barnekonvensjon at barn har rett til «fritt å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet», med «egne og like muligheter for kulturelle, kunstneriske, rekreasjons og fritidsaktiviteter» (Barnekonvensjonens artikkel 31, pkt. 1 og 2). Barnekonvensjonen har vært en del av norsk lov siden 2003.

Andre relevante lover og stortingsmeldinger som regulerer kulturfeltet i Norge, er:

- Meld. St. 8 (2018-2019) Kulturens kraft – kulturpolitikk for framtida (Kulturmeldinga)
- Meld. St. 18 (2020–2021) - Oppleve, skape, dele (Barne- og ungdomskulturmeldinga)
- Meld. St. 10 (2018-2019) Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig (Frivillighetsmeldinga)
- Lov om folkebibliotek av 20. desember 1985 (Folkebibliotekloven)
- Opplæringsloven («Kulturskoleparagrafen»)

3.3 Regionale føringer

I 2021 vedtok fylkestinget i Innlandet en egen kulturstrategi for det nye fylket.

Formålet med «Kulturstrategi for Innlandet 2021–25» er å legge grunnlaget for en langsiktig og offensiv kulturpolitikk med forutsigbare rammer for fylkeskommunens kulturarbeid. Strategien skal gi fylkeskommunens arbeid på kulturfeltet en tydelig retning med klare prioriteringer.

Det er også et ønske å mobilisere aktører i hele fylket til felles innsats og samarbeid for utvikling og nyskaping med ambisjon om å løfte Innlandet som kulturfylke.

3.4 Kommunale planer, strategier og vedtak

Kulturbegrepet er vidt, og avgrensningen er ofte gjenstand for diskusjon. Hver eneste dag hver eneste dag planlegger, gjennomfører og legger Lillehammer kommune til rette for en rad aktiviteter som på ulikt vis alle kan sies å befinne seg på *kulturfeltet* – enten det handler om eventyrstund i barnehagen, språkundervisning for flyktninger gjennom sang, planlegging av offentlige rom og utsmykninger, gjennomføring av grunnskoleundervisning og demensomsorg, utbetaling av tilskudd til lag og foreninger, forvaltning av kulturminner, utlån av bøker, tilrettelegging for fritidsaktiviteter eller hjelp til næringsutvikling. Mye av arbeidet med kultur faller naturlig inn under ansvarsområdet til tjenesteområde Kultur, men ikke alt.

Når det gjelder tjenesteområde Kultur, er en stor del av arbeidet forankret i de nasjonale meldinger, planer, strategier og lover som er nevnt over. Flere avdelinger har egne virksomhets- og utviklingsplaner. Arbeidet utføres også på bakgrunn av følgende planer og dokumenter lokalt:

- Rammeplan for kulturskolen
- Kulturstrategi for Lillehammer 2014-2027 (blir erstattet av Kommunedelplan kultur)
- Kulturbyggplan for Lillehammer 2015-2025 (blir erstattet av Kommunedelplan kultur)
- Strategi og handlingsplan for Lillehammer UNESCO-litteraturby (rulleres i 2022)

Sentralt i tjenesteområde Kulturs oppdrag står Enger-utvalgets beskrivelse av viktigheten av å «dyktiggjøre befolkningen for kulturell deltakelse og skapende virksomhet», ved å styrke den kulturelle grunnmuren i lokalsamfunnet, slik begrepet er definert i NOU 2013:4 (Kulturutredningen 2014):

«Med den kulturelle grunnmuren sikter vi her til den kulturelle infrastrukturen som gir hele befolkningen tilgang til kunst- og kulturfaglig kompetanse, deltakelse og opplevelse. Utvalget anser kunst- og kulturfag i opplæringen, kommunalt og frivillig fritidstilbud og lokalsamfunnets kulturelle arenaer som hjørnesteiner i den kulturelle grunnmuren.»

«Kommunedelplan Oppvekst – livsmestring, mestring hele livet» (2018-2028) formulerer også en del mål, prinsipper og strategier som er relevante for kulturfeltet, det samme gjør *KDP Helse og omsorg – mestring hele livet (2018-2028)*, der et rikt kulturtilbud blant annet nevnes som en viktig innsatsfaktor for å oppnå bedre folkehelse, i tillegg til å bidra til å øke livskvaliteten for dem som benytter seg av kommunens omsorgstilbud.

Lillehammer har også en uttalt ambisjon om å legge spesielt til rette for kulturnæringer, et temafelt som også er omtalt i «Strategisk næringsplan for Lillehammer-regionen», og til dels også i «Arrangementsstrategi for kommunene i Lillehammer-regionen» (2019).

Også innenfor sektor for By- og samfunnsutvikling forholder man seg i dag til flere planer og strategier som omhandler sentrale spørsmål på kulturfeltet. Særlig gjelder dette spørsmål knyttet til kulturmiljøer, kulturminner og bygningsvern, som kommunen har

forvaltningsansvar for gjennom plan- og bygningsloven. Kommunale planer som omhandler dette per i dag er «Kommuneplanens arealdel 2020-2030», «Byplanen 2020-2030» med bestemmelsesområder for kulturmiljøer og bygningsvern, samt diverse reguleringsplaner.

Også i Kommuneplanens samfunnsdel (2022-2040) forventes det at kulturfeltet tildeles en sentral rolle i lokalsamfunnsutviklingen.

4. Plangrunnlag

Lillehammer har de siste årene satset på å styrke produksjonsmiljøer innen film og huser landets nasjonale filmutdanning, i tillegg til en av Nordens største filmfestivaler for barn og unge. Også innenfor TV-utdanning er Lillehammer en helt sentral by i norsk sammenheng. Østnorsk filmsenter og det regionale filmfondet Filminvest har sin administrasjon her.

Lillehammer er historisk kjent som kunstnerby, og huser i dag en rekke nasjonalt anerkjente institusjoner og fagmiljøer. Blant de viktigste aktørene på feltet er Lillehammer kunstmuseum, Oppland kunstsenter, Elephant kunsthall, Saksumdal Tempel, Ringsveen og Galleri Zink. Stiftelsen Lillehammer Museum, som i tillegg til kunstmuseet består av Maihaugen, Aulestad, Bjerkebæk, Norges Postmuseum og Norges Olympiske Museum, har en helt egen plass blant norske museer og bidrar sterkt til at Lillehammer er landets femte største museumsby, målt i besøkstall.

De senere årene har Lillehammer også tatt en posisjon som musikkby, særlig i kraft av etableringen av Lillehammer Institute of Music Production and Industries (LIMPI), den private videregående skolen Create og flere nye musikkfestivaler. I tillegg er den nasjonale filmkomponistutdanningen lagt til Lillehammer.

Norsk litteraturfestival Sigrid Undset-dagene regnes som den største litteraturfestivalen i Norden, og representerer et sterkt og unikt fagmiljø, også nasjonalt. I 2017 ble Lillehammer tildelt status som UNESCO-litteraturby, som den første byen i Skandinavia. Lillehammer er også friby for forfulgte forfattere. Høsten 2021 ble den internasjonalt orienterte yringsfrihetskonferansen World Expression Forum etablert, med hovedkontor i Lillehammer. Samme år åpnet også kunstbokhandelen B*stard, også den et viktig bidrag til litteraturbyen Lillehammer. Byen er også vertskap for Nansenskolen, med sitt sterke og tradisjonsrike litterære miljø.

I tillegg er kulturavdelingen i Innlandet fylkeskommune lagt til Lillehammer. Det samme gjelder hovedkontoret til NRK Innlandet, P4 Radio Hele Norge og flere andre kulturinstitusjoner av nasjonal betydning.

Mangfoldet og styrken i disse miljøene bidrar sterkt til at Lillehammer hvert år klatrer helt til topps på Telemarksforsknings kåring av Årets kulturkommune – med en 2. plass som

foreløpig siste plassering (2020).

De kulturelle og kreative næringene og arrangementer innebærer betydelig verdiskaping for vår region med overrissingseffekt for reiseliv og andre næringer, og bygger i tillegg regional attraksjonskraft. Lillehammer har også sterke forsknings- og kompetansemiljøer innen kulturfeltet.

I april 2019 kunne Kommunal Rapport melde at *for hele landet samlet utgjorde verdiskapingen på kulturfeltet om lag 38 milliarder kroner, og at Lillehammer, Bergen og Rjukan har den største verdiskapingen per innbygger.*

5. Plantema

I kjølvannet av OL i 1994 inntok Lillehammer en unik posisjon som «verdens mest berømte norske småby», og opplevde i løpet av få år å få et kraftig løft både innen infrastruktur og omdømme.

I årene siden har Lillehammer forvaltet arven fra 1994 godt, men befinner seg likevel i dag på et punkt der det kan være gunstig å meisle ut en ny strategi, tilpasset et nytt tusenår og en ny politisk situasjon. Dette behovet ligger delvis også til grunn for formannskapetets vedtak om å sette i gang arbeidet med et kommende byjubileum i 2027. I forslaget legges det opp til at et mulig byjubileum ikke begrenser seg til et knippe enkeltarrangementer i jubileumsåret, men at man bruker årene fram mot 2027 til å engasjere - og mobilisere - lokalsamfunnet til en løpende, konstruktiv dialog om Lillehammers egenart og muligheter. Kommunedelplan kultur vil i forlengelsen av et slikt løp også kunne være et interessant verktøy og en potensiell motor for utvikling.

Koronapandemien har vist at byer med Lillehammers kvaliteter kan vise seg å være svært konkurransedyktige i årene som kommer. En økende aksept for bruk av hjemmekontor gjør Lillehammer til et attraktivt bostedsvalg for større deler av det hovedstadsbaserte arbeidslivet enn tidligere. En sentral del av arbeidet med Kommunedelplan kultur vil derfor bli å undersøke om en sterk og samordnet satsning på kulturfeltet er riktig strategi for å tiltrekke seg nye innbyggere og øke Lillehammers attraksjonskraft, og hvordan dette eventuelt kan gjøres.

Målet er også at Kommunedelplan kultur skal gi oss innsikt i hvordan vi best mulig kan forvalte de ressursene som finnes på kulturfeltet lokalt, og hvordan vi i fellesskap kan bidra til å bygge sterkere lokale fagmiljøer.

En del av vår rolle som medlem i UNESCOs Creative Cities Network (UCCN), er å legge til rette for næringsutvikling basert på kultur og kreativitet. Like viktig er det å drive en byutvikling basert på de samme prinsippene, med stort fokus på møteplasser, levende byrom

og ikke minst en sterk tilstedeværelse av litteratur, kultur og fortellinger i innbyggernes liv. Gjennom vår rolle som UNESCO-litteraturby har vi allerede formulert at vi tror på at kultur og kreativitet bidrar sterkt til å gjøre innbyggernes liv bedre, med økt fokus på tilhørighet, deltakelse og utfoldelse – i alle livsfaser.

5.1 Behov for ressurser og

Veien fram til en ferdig Kommunedelplan kultur vil trolig koste ett årsverk. Dette er personalressurser tjenesteområde Kultur per i dag ikke har. Det vil derfor være av stor betydning at man finner en god måte å fordele arbeidet på. I tillegg bør det settes av midler til å engasjere en prosessveileder som kan bistå i arbeidet.

Det vil trolig også være behov for å innhente data knyttet til næringsvirksomhet (utvikling, omsetning, sysselsettingstall, etableringer, m.v.) på kulturfeltet i Lillehammer.

Det kan også bli aktuelt å gjennomføre ulike typer brukerundersøkelser, for å få innsikt i hvem som i dag benytter kulturtilbudene i Lillehammer i størst grad, og hvilke grupper det i framtiden vil være særlig viktig å mobilisere.

Disse utredningene blir svært viktige i arbeidet med Kommunedelplan kultur, og kommer til å kreve egen finansiering.

6. Planprosess

6.1 Organisering og prosess

Formålet med organisering og prosess er å sikre at vi ender opp med en kommunedelplan som er gjennomarbeidet og som treffer godt, og at arbeidet med planen på en bred og effektiv måte involverer alle grupper i Lillehammer-samfunnet som kan tenkes å være berørt av det planen omhandler.

- **Styringsgruppe:** Kommunedirektørens ledergruppe samt næringssjef
- **Prosjektleder:** Kultursjef
- **Referansegruppe:** Utvalg for oppvekst, utdanning og kultur
- **Arbeidsgruppe:** Bestående av variabelt antall fra kultursjefens egen stab samt nøkkelpersoner fra relevante tilgrensende fagområder i den kommunale organisasjonen

Siden planen skal ha betydning utover kulturfeltet, vil det også være naturlig å gjennomføre ulike arbeidssesjoner i planutvalget og formannskapet, m.v.

6.2 Medvirkning

Det er avgjørende at arbeidet med Kommunedelplan kultur legges opp på en måte som gjør at man ikke bare erstatter dagens planer og strategidokumenter (eksempelvis *Kulturstrategi for Lillehammer 2014-2027*), men at man gjennom arbeidet også oppnår nye innsikter, etablerer nye samarbeidsformer og formulerer nye mål – i et bredt og forpliktende samarbeid på tvers av sektorene i kommunen, og i tett kontakt med ulike aktører i lokalsamfunnet.

Alle relevante sektorer og tjenestoområder i Lillehammer kommune skal derfor bidra aktivt inn i arbeidet med planen. Dette gjelder også de deler av kommunens virksomhet som ligger utenfor kulturfeltet.

Planen skal også involvere kommunene i Lillehammers omland, der det er mulig og naturlig. Disse vil derfor bli invitert inn i medvirkningsprosessen, og at vi ønsker i tillegg å se til deres planer og satsninger for å oppnå en samlet regional effekt av en ny kulturplan.

Arbeidet med planen vil bli lagt opp slik at det kan skape engasjement og virke inspirerende og mobiliserende blant Lillehammers mange ulike kulturaktører.

Det må også under arbeidet søkes å få kontakt med - og innspill fra - grupper av befolkningen som i dag ikke er direkte aktive i kulturlivet.

Opplegget for medvirkning vil gjennomføres i ulike faser og i ulike former. I tråd med

filosofien som ligger til grunn for tilnærmingen blant annet kjent som Kommune 3.0, vil dette være hovedfasene:

- **Vite:** På dette trinnet arbeides det med å øke innbyggernes innsikt i og forståelse av hvorfor det jobbes med en plan for kulturfeltet.
- **Mene:** Her inviterer vi våre innbyggere til aktiv deltakelse og meningsutveksling. Denne medvirkningsfasen vil være bred.
- **Gjøre:** Her involverer vi sentrale aktører, både på kulturfeltet og andre områder i samfunnet der man vil ha nytte av en ambisiøs og bred satsing på kultur som samfunnsutviklende faktor. I denne fasen bearbeider- og utvikler vi innspill fra Mene-fasen videre.
- **Bestemme:** Innbyggerinvolveringen skal ikke avgrenses kun til arbeidet med kommunedelplanen, men vil fortsette på ulike vis etter at planen er vedtatt og iverksatt. Dette gjøres ikke *for* våre innbyggere, men *med* våre innbyggere.

6.3 Fremdriftsplan og milepæler

AKTIVITET	FREMDRIFTSPLAN
Behandling av forslag til planprogram	Andre kvartal 2022
Oppstartmøte	Andre kvartal 2022
Forslag til planprogram på høring og til offentlig ettersyn	Andre kvartal 2022
Justering av forslag til planprogram etter høringsrunde og offentlig ettersyn, med påfølgende behandling i formannskapet	Andre kvartal 2022
Medvirkningsmøter/planarbeid basert på vedtatt planprogram	Andre halvår 2022
Behandling av forslag til kommunedelplan i formannskapet	Første kvartal 2023
Forslag til kommunedelplan på høring og til offentlig ettersyn	Andre kvartal 2023
Justering av forslag til kommunedelplan etter høringsrunde og offentlig ettersyn, med påfølgende behandling i formannskapet	Tredje kvartal 2023
Endelig behandling av forslag til kommunedelplan i kommunestyret	Juni 2023

7. Kilder

Planprogrammene for kommunene Fredrikstad, Kristiansund, Stavanger, Løten, Skien, Trondheim og Porsgrunn.

Planprogram for regional plan, Innlandet fylkeskommune («Det inkluderende Innlandet»)